

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои муштараки диссертатсионии 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертатсионии Палавонов Амоншо Муминович дар мавзуи “Баландбардории самаранокии таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар асоси технологияҳои муосири инноватсионӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

1. Имрӯз тамоми соҳаҳои ҷомеаи мутамаддин, хусусан соҳаи маорифро бе қорбурди технологияҳои инноватсионӣ тасаввур намудан ғайри имкон аст. Бо мурури замон ҷойгоҳи технологияҳои муосир дар зиндагии мо беш аз пеш назаррастар мегардад. Бинобар ин, системаи таҳсилот масъулияти омӯзгорро дар расондан ва интиқоли донишҳо дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурӣ дучанд зиёдтар менамояд. Дарси ҳозиразамонро бе истифодаи технологияҳои навини педагогӣ гузаронидан номумкин аст, чунки онҳо мухтавои дарсро баланд мебардоранд ва шавқу рағбати хонандагонро ба дарс зиёд мекунад. Омӯзгор бояд доимо дар ҷустуҷӯи усулу методҳои нави таълимӣ бошад ва дарси хешро вобаста бо қомъҳои педагогикаи муосир ва методикаи таълим ташкил намояд.

Бояд таъкид сохт, ки сармояи инсонӣ ҳамчун нишондиҳандаи тавоно ба рушди инноватсияҳо ва технологияҳои нав мусоидат мекунад ва аз ин рӯ ҷавононро ба азхуд кардани илм, татбиқи лоиҳаҳои инноватсионӣ ташвиқ кардан зарур аст, зеро рушди устувори мамлакат беш аз ҳама ба ҷорӣ кардани технологияҳои муосир дар истехсолот ва омӯзиши масъалаҳои рақамии иқтисодиёт, сатҳи азхудкунии технологияҳои иттилоотӣ ва иртиботӣ аз ҷониби насли наврас вобаста аст.

Муаллифи диссертатсия хеле дуруст таъкид кардааст, ки фанни таърих як шарҳи одии ҳодисаҳои воқеаҳои гузашта нест, балки он як маҷмуаи донишҳои сиёсӣ, динӣ ва ҳарбӣ мебошад. Таърих дар баробари дигар фанҳо ба хонандагон донишҳои нав медиҳад ва дар онҳо ғояҳои ватандорӣ ва инсондӯстиро ташаккул медиҳад. Барои дар амал татбиқ намудани ин гуфтаҳо омӯзгори муосири фанни таърих танҳо бо истифода аз усулҳои анъанавии таълим қомъ шуда наметавонад. Дар фаъолияти худ истифодаи технологияҳои навини инноватсионӣ ҳамчун

интиқолдиҳандаи донишҳо ҳам аз ҷиҳати назариявӣ ва ҳам аз ҷиҳати амалӣ омӯзгорро муваффақ мегардонад. Сатҳу сифат ва самаранокии таълими фанни таърихи халқи тоҷикро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар шароити муосир тавассути истифодаи васеи технологияҳои муосири инноватсионӣ баланд бардоштан мумкин аст.

Дар баробари ин, дар таҳқиқоти диссертатсионӣ доғалаб масъалаи азхудкунӣ ва истифодаи технологияҳои муосир дар таълими фанни таърихро ҳаматарафа таҳлилу баррасӣ карда, ибраз кардааст, ки бинобар сабабҳои зерин масъалаи мавриди таҳқиқи то ба имрӯз таҳлили ҳамачонибаи худро наёфтааст:

– дар марҳалаи ҳозира дар мамлакат аз нигоҳи илми педагогикаи муосир низоми ҳамачониба асоснокшудаи истифодаи технологияҳои муосири инноватсионӣ дар таълими фанни таърихи халқи тоҷик мутобиқи нақшаҳои таълимӣ, стандарт, барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ ва дигар маводи дидактикӣ барои муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ вучуд надорад;

– ба дараҷаи лозимӣ муайян набудани ҷиҳати мазмунӣ ва технологияи таълим;

– ҳамачониба омӯхта нашудани хусусиятҳои педагогӣ – психологӣ истифодаи технологияҳои инноватсионии таълим ва муносибати инноватсионӣ ба таълим;

– кам татбиқ шудани таҷрибаи беҳтарини педагогҳои дохилӣ ва хориҷӣ дар самти истифодаи технологияҳои инноватсионӣ дар таълим, бахусус дар таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ;

– қаноатбахш набудани талабот нисбат ба кадрҳои баландихтисоси навоар;

– сатҳи пасти таъминоти методии раванди татбиқи технологияҳои муосири инноватсионӣ;

– пурра истифода набурдани намудҳои гуногуни технологияҳои муосири инноватсионӣ аз тарафи омӯзгорон;

– нарасидани кадрҳои ихтисосманди соҳаи тақмили ихтисос барои гузаронидани курсҳои омӯзишӣ бо омӯзгорон оид ба истифодаи технологияи инноватсионӣ дар муассисаҳои таълимӣ.

Дар маҷмӯъ, ҷамъи мулоҳизаҳои дар боло зикршуда мубрамияти таҳқиқоти диссертатсионии Палавонов Амоншо Муминовичро бозгӯ карда, аз аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доштани мавзӯи таҳқиқоти унвонҷӯй шаҳодат медиҳад, ки ба баландбардории самаранокии таълими

фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар асоси технологияҳои муосири инноватсионӣ нигаронида шудааст.

Диссертатсия мутобиқ ба талаботи Низомнома дар бораи шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ба тасвиб расидааст, иҷро шудааст.

Кори диссертатсионӣ дар шӯбаи педагогика ва психологияи Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Қомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шуда, бо қарори ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии муассисаи мазкур муҳокима ва ба ҳимоя пешниҳод шудааст (Суратҷаласа аз 08.12.2022, №05).

Дар хулосаи шӯба ва ҷаласаи васеи Семинари илмӣ-методии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Қомии АТТ ба диссертатсия баҳои объективӣ ҳамаҷониба ва мусбат дода шудааст.

2. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021 года, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ асосноккунии назариявӣ методӣ ва аз ҷиҳати озмоиши педагогӣ муайян намудани шароитҳои татбиқи роҳҳои самаранокӣ таълими фанни таърихи халқи тоҷик тавассути истифодаи технологияҳои муосири инноватсионӣ ва таҳлили инноватсия дар таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ буда, роҳ ва усулҳои мусоиди тақмили маҳорат ва малакаи омӯзгорони фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҳангоми ҷорӣ ва истифодаи технологияҳои муосири инноватсионӣ мавриди таҳлил ва баррасӣ қарор дода шудааст, методҳои нави тақвият бахшидани фаъолияти омӯзгорони фанни таърихи халқи тоҷик зимни истифодаи технологияҳои муосири инноватсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян карда шуданд, ҳамчунин, аз тариқи баргузори корҳои озмоишӣ исбот карда шудааст, ки истифодаи технологияи муосири инноватсионӣ дар дарсҳои таърихи халқи тоҷик нисбат ба усулҳои анъанавӣ самараноктаранд. Илова ба ин, аз ҷониби муаллифи таҳқиқот амсилаи татбиқи роҳи усулҳои инноватсионӣ пешниҳод шудааст, ки муҳтавои асосии онро фаъолияти хонандагон ва ташаккули истеъдоди онҳо дар ҷараёни таълим ташкил медиҳад.

Натиҷаи таҳқиқот ва корҳои озмоишӣ аз он далелат мекунад, ки дар амалия истифодаи технологияҳои муосири инноватсионӣ раванди таълимро боз ҳам пурмаҳсул мегардонад ва дар маҷмӯъ ҳавасмандии ҳам омӯзгор ва ҳам хонандагонро ба дарс тақвият мебахшад.

Натиҷаҳои таҳқиқот ба сифати маводи амалӣ оид ба истифодаи технологияҳои инноватсионӣ дар раванди таълим дар тартиб додани барномаю дастурҳои таълимию методӣ кӯмак мерасонанд.

3. Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмии 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мувофиқат мекунад.

4. Натиҷаҳои асосии кори диссертатсионӣ ва хулосаҳои таҳқиқот дар ҷаласаҳои шӯбаи педагогика ва психологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, инчунин дар конференсияҳо, баромадҳо, семинарҳои илмӣ – методӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии рақамҳои 25, 32, 37, 38, 50, 56, 59, 66, 67 - ӣ шаҳри Душанбе ва Муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 14-и ноҳияи Ванҷи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон солҳои 2016 - 2022 пешниҳод ва муҳокима шуда, дар шакли 5 мақолаи илмӣ дар нашрияҳои тақризшавандаи феҳристи тавсияшудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 4 номгӯй дар маҷмуаи маводи конференсияҳо ва 23 номгӯй дар шакли дастур ва мақолаҳои илмӣ-методӣ ба таъб расидаанд.

Теъдоди интишороти довталаб дар нашрияҳои тақризшаванда ба талаботи банди 34 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни 2021, №267 тасдиқ шудааст, мутобиқ аст.

5. Маводи диссертатсия бо истифода аз ишораҳои мувофиқ ба муаллифони онҳо ва ба сарчашмаҳои иқтибосшуда қорбаст шудаанд, ки ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат мекунад.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 53-и Низомнома дар бораи шурои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шудааст, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷаҳо ва муқаррароти нави илмӣ мебошад, ки аз саҳми шахсии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ дар илми педагогика шаходат медиҳад.

7. Талаботи Низомнома дар бораи шурои диссертатсиониро ба роҳбарӣ гирифта, комиссияи экспертии диссертатсияи Палавонов Амоншо Муминович тавсия мекунад, ки:

а) диссертатсияи Палавонов Амоншо Муминович дар мавзӯи “Баландбардории самаранокии таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар асоси технологияҳои муосири

